

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316 PAKEITIMO
ĮSTATYMO NR. XIII-1370 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-
3913 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1316 49
IR 51 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIII-4439” PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP-20-1071; TAIS NR. 20-7978(2))**

2020-06-17 Nr. NV-1692

Vilnius

Projekto rengėja – Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą dėl Seimo nario P. Čimbaro teikiamų Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1370 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-3913 (toliau – įstatymo projektas Nr. 1) ir Valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 49 ir 51 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4439 (toliau – įstatymo projektas Nr. 2).

Dabartinė situacija. Seimo nario teikiamu įstatymo projektu Nr. 1 siūloma nustatyti, kad iki 2019 m. sausio 1 d. į pareigas priimtiems valstybės tarnautojams, kurie iki 2024 m. sausio 1 d. neįgijo aukštojo išsilavinimo, galėtų toliau eiti pareigas, jeigu jiems iki Socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatyto senatvės pensijos amžiaus liko mažiau kaip 5 metai. Jie galėtų toliau pareigas eiti iki tol, kol sukaks senatvės pensijos amžius.

Įstatymo projektu Nr. 2 siūloma nustatyti galimybę pratęsti valstybės tarnybą įstaigos vadovui ar karjeros valstybės tarnautojui, kuriems sukako 65 metai, tarnybos laikas galėtų būti pratęsiamas iki vienerių metų ir bendras pratęstas tarnybos laikas negalėtų viršyti penkerių metų.

Projekto esmė. Projektu siūloma iš esmės pritarti įstatymo projektams ir patikslinti įstatymo projektus pagal šias pastabas:

- įstatymo projekte Nr. 1 tikslinti nuo kada skaičiuojamas 5 metų terminas, kuris tiesiogiai daro įtaką valstybės tarnautojų, iki 2024 m. sausio 1 d. neįgijusių aukštojo išsilavinimo, tarnybos trukmei. Siūloma 5 metų terminą sieti su 2024 m. sausio 1 d., taip pat, kad šie valstybės tarnautojai, sukakę socialinio draudimo senatvės pensijos amžių, atleidžiami iš einamų pareigų, nemokant jiems išeitinės išmokos (Valstybės tarnautojų registro duomenimis yra 270 valstybės tarnautojų, kurie neturi aukštojo išsilavinimo ir kuriems 2024 m. sausio 1 d. iki pensinio amžiaus bus likę mažiau nei 5 metai);
- įstatymo projekte Nr. 2 bendrą įstaigos vadovo ar karjeros valstybės tarnautojo tarnybos laiko pratęsimą apriboti iki 3 metų, taip siekiant spartesnio valstybės tarnybos atnaujinimo, o siekiant suvienodinti valstybės tarnautojų garantijas, siūlytina terminuotą darbo sutartį dėl mentorystės (įgytos patirties perdavimo) leisti sudaryti ne tik su 65 metų amžiaus sulaukusiais valstybės tarnautojais, bet ir vyresniais valstybės tarnautojais, kurių valstybės tarnybos pratęsimo terminas yra pasibaigęs.

Derinimas. Projektas derintas su Teisingumo ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinei sąjungai. Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų neturėjo. Lietuvos valstybės tarnautojų, biudžetinių ir viešųjų įstaigų darbuotojų profesinei sąjungai nustatytais terminais pastabų nepateikė. Dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta ir kurių nepavyko suderinti darbo tvarka, parengta derinimo pažyma (Teisingumo ministerijos pastaba dėl aiškių kriterijų, kuomet sudaroma sutartis dėl mentorystės ar pratęsiama tarnyba, nebuvimo, dėl asmens, neturinčio aukštojo išsilavinimo,

galimybės net iki 10 metų eiti pareigas (skaičiuojant nuo pakeitimų įsigaliojimo 2019 m. sausio 1 d.), kurioms reikalaujamas aukštasis išsilavinimas, Užsienio reikalų ministerijos pastaba dėl aiškių sąlygų, kuomet gali būti pratęsiama tarnyba reikalingumo).

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatom. Projektas Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Vyriausybės išvada Seimui turėjo būti pateikta **iki 2020 m. birželio 17 d.**

Dalykinio vertinimo išvada. Pastebėtina, kad Vyriausybės siūlytame ir Seimo priimtame Valstybės tarnybos įstatyme nuo 2019 m. sausio 1 d. buvo atsisakyta tarnybos pratęsimo instituto, o vietoj jo buvo įtvirtintas mentorystės institutas (įgyvendinant Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos 121.4 p. įtvirtintą siekį – valstybės tarnyboje įvesti mentoriaus etatą. Toks etatas, skirtas pensinio amžiaus sulaukusiems senjorams – buvusiems valstybės tarnautojams, specialistams, ekspertams, leistų jiems savo patirtį perduoti jauniems kolegoms, prisidėti tęsiant pradėtus ilgalaikius darbus.). Projektu siūloma keisti Vyriausybės poziciją, t. y. grąžinti tarnybos pratęsimo institutą ir palikti sutarties dėl mentorystės galimybę, todėl siūlome pagrįsti, kodėl turėtų būti nesilaikoma nuoseklumo valstybės tarnyboje ir, jeigu šiems pokyčiams yra pagrindas, aptarti, kokios problemos (ar nepasiteisinęs mentorystės institutas) sprendžiamos.

Taip pat, pagal siūlomus pakeitimus, įstaigos vadovas, sulaukusiam 65 metų valstybės tarnautojui galėtų arba **pratęsti tarnybą** (3 metams) arba **sudaryti sutartį dėl mentorystės** (2 metams). Pratęsus tarnybą ir pasibaigus tarnybos laikui su tuo pačiu valstybės tarnautoju **dar galėtų sudaryti sutartį dėl mentorystės** (2 metams). Abejotina, ar tokiu atveju projekte įvardintas spartesnio valstybės tarnybos atnaujinimo siekis būtų įgyvendintas, taip pat, neaišku, kodėl tarnybos pratęsimui siūloma nustatyti 3 metų terminas, o mentorystei tik 2 metų, taip pat, kokiais atvejais, būtų pasirenkamas tarnybos parėjimas, o kokiais sutartis dėl mentorystės.

Pažymėtina, kad Vyriausybės kanceliarijoje pristatant naujo Valstybės tarnybos įstatymo taikymo problematiką, tobulinimo siūlymus, diskusijoje dėl tarnybos pratęsimo instituto buvo nepritarta grįžimui prie buvusio reglamentavimo.

Siūlome įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. birželio 17 d. išvadoje Nr. NV-1691 pateiktas esmines pastabas projektui ir projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aušra Balčiūnaitytė